

Liikenne- ja viestintäministeriö
PL 31
00023 Valtioneuvosto

kirjaamo.lvm@gov.fi

Field

ASIA: Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi postilain muuttamisesta (VN/21366/2020)

Sanoma Media Finland ("Sanoma") kiittää mahdollisuudesta esittää näkemyksiään koskien luonnosta hallituksen esitykseksi postilain muuttamiseksi. Esitämme näkemyksenämme seuraavaa:

Painetut ja kotiin tilatut lehdet muodostavat kansalaisten sanavapauden rungon

Vaikka postilaki muodollisesti koskee yleispalvelukirjeiden jakamista, on sama lakisääteinen jakeluverkko tärkeä lähes kaikille lehdille, ja joillekin lehdille se on ainoa käytettävissä oleva verkko.

Postilain säätelemät yleispalvelutuotteet muodostavat rungon valtakunnalliselle postiverkolle, jossa jaetaan yleispalvelutuotteiden lisäksi yrityskirjeitä, aikakauslehtiä, sanomalehtiä (erityisesti paikallislehtiä) ja kaupunkilehtiä. Painetut ja tilatut lehdet muodostavat keskeisen osan kansalaisten sananvapauden toteuttamisesta. Yli 99 % kaikista sanomalehdistä tilataan edelleen kotiin kannettuina. Irtonumeromyynnin osuus on lähes merkityksetön. Lain uudistuksessa on pidättäydyttävä kaikista sellaisista toimista, jotka uhkaavat vaarantaa lehtitilausten jatkumisen.

Jakelu itsessään ei ole itsetarkoitus, vaan yksinomaan väline saattaa lehdet lukijoiden saataville heidän tarvitsemallaan tavalla ja aikana.

Lehdet ovat niin sisältöjen tuottamisen kuin niiden lukemisen ja kuluttamisen osalta aikakriittisiä tuotteita. Tästä syystä lehden on ilmestyttävä kuluttajille sovituna määräpäivänä myös jatkossa. Tämä mahdollistaa sen, että lehdet pystyvät jatkamaan toimintaansa ja raportoimaan niin paikallisista kuin alueellisista asioista. Postilain mukaisten jakelupäivien määrittely tulisi jatkovalmistelussa kirjata säädettäväksi Liikenne- ja viestintäviraston tehtäväksi. Näiden jakelupäivien tulisi olla kiinteitä, yhteneväisiä ja samat viikoittain koko maassa tässä lausunnossa perustellulla tavalla

Yllämainittujen tavoitteiden tukemiseksi ja toteuttamiseksi Sanoma pyytää, että seuraavat näkökulmat otettaisiin huomioon hallituksen esityksen jatkovalmistelussa.

1. Yleispalvelun jakelupäivät on määriteltävä postilaissa pitävästi vähintään kolmeksi. Yleispalvelun jakelupäivien tulee olla kiinteät, yhteneväiset ja samat viikoittain koko maassa.

LAUSUNTO

2. Lehtien tilaajille, mainostajille ja kustantajille on välttämätöntä, että lehti ilmestyy kuluttajalle sovittuna määräpäivänä. Ilman sitä kustannusliiketoiminnan elinvoimaisuus vaarantuu ja luotettavaa tietoa tuottava uutisjournalismi on vaarassa kadota osasta maata. Jakopäivien vuoroviikkomalli ja jakopäivien vaihtelu eri alueilla sekoittavat järjestelmän. Lehtien tilaajien ja kustantajien tarpeiden huomioiminen ja heidän palvelemisensa on pidemmän päälle paras keino tuottaa liikevaihtoa ja työtä myös jakeluyrityksille.
3. Postilain mukaisten jakelupäivien määrittely tulisi säätää Liikenne- ja viestintäviraston tehtäväksi. Muutoksista jakelupäivissä on lehtien tilausehdot ja tilaajien odotukset huomioiden ilmoitettava vähintään 12 kuukautta ennen muutoksen voimaantuloa. Kiinteiden jakelupäivien määrittelyssä on otettava huomioon lehtien jakelupäivätarpeet.
4. Jakelutukiasetuksen mukaisen tuetun jakelun jakeluaika tulisi kirjata postilakiin. Tukiehto lehtien jakamisesta varhaisjakeluna (klo 7:00 mennessä), siellä missä se on jakelualueen sijainnin puolesta mahdollista, on sinänsä myönteinen ehdotus. Mikäli klo 7:00 on joillakin alueilla käytännössä liian varhainen, on syytä määrittää toissijainen takaraja jakelun päättymiselle aluekohtaisesti, lähtökohtaisesti nykyisen jakelutason aikarajojen mukaisesti. Tämä aikaraja tulee määrittää kilpailutuksen yhteydessä kullekin alueelle erikseen huomioiden aikarajan vaikutus jakelun hintaan. Tavoitteena on ylläpitää nykyinen jakelun taso, ei parantaa sitä.
5. Postilaatikoiden tarkkojen sijaintitietojen maksuton luovutus on kannatettava. Luovutusvelvollisuus mahdollistaa osaltaan kilpailun jakelutoiminnassa.

Helsingissä 26. marraskuuta 2021

Sanoma Media Finland Oy

Marcus Wiklund
Johtaja, yhteiskuntasuhteet